

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 4 § i och bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 4 § i och bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (RP 95/2025 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- lagstiftningsråd Pia Kivimies, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Veli Auvinen, finansministeriet
- specialsakkunnig Reetta Honkanen, social- och hälsovårdsministeriet
- överinspektör Piia Lax, Skatteförvaltningen
- forskarprofessor Pia Mäkelä, Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- utvecklingschef Heikki Luoto, Förebyggande rusmedelsarbete EHYT rf
- ledande expert Toni Jääskeläinen, Finsk Handel rf
- jurist Kai Massa, Turism- och Restaurangförbundet rf
- verkställande direktör Lasse Pipinen, Bryggeri- och läskedrycksindustriförbundet rf
- specialsakkunnig Erica Mäkipää, SOSTE Finlands social och hälsa rf
- verksamhetsledare Susanna Heikkinen, Förening för Finlands Alkoholdryckhandel rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Tullen
- Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira)
- Finlands näringsliv rf
- Alko Ab.

Betänkande FiUB 16/2025 rd

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker ändras.

Accisen på vin och andra genom jäsning tillverkade alkoholdrycker föreslås bli höjd med i genomsnitt cirka nio procent. Höjningen ska gälla drycker med en alkoholhalt på mer än 2,8 volymprocent.

Dessutom föreslås det att accisen på alkohol och alkoholdrycker i fråga om alla grupper av drycker permanent ska bindas till de faktiska förändringarna i det harmoniserade konsumentprisindexet. Enligt propositionen ska Skatteförvaltningen årligen fastställa accisbeloppen på det sätt som exakt anges i lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker.

Accisändringen enligt utvecklingen av det harmoniserade konsumentprisindexet är enligt förslaget 1,4 procent 2026. Den höjning av accisen på starka alkoholdrycker som tidigare fastställts för 2026 och 2027 i enlighet med den prognostiserade utvecklingen av konsumentprisindex föreslås bli återkallad.

Priserna på vin och andra genom jäsning tillverkade alkoholdrycker som innehåller mer än 2,8 volymprocent alkohol stiger till följd av de föreslagna accishöjningarna med i genomsnitt cirka tre procent 2026. Priserna på övriga grupper av drycker stiger med i genomsnitt cirka en halv procent 2026.

De föreslagna accisändringarna ökar från ingången av 2026 intäkterna av accisen på alkohol och alkoholdrycker med cirka 38 miljoner euro på årsnivå.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2026 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2026.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

I propositionen föreslås det att punktskatten (i alkoholskattelagen kallad accis) på vin och andra genom jäsning tillverkade alkoholdrycker höjs med i genomsnitt cirka nio procent. Skattehöjningen ska gälla vin och andra genom jäsning tillverkade alkoholdrycker som innehåller mer än 2,8 volymprocent alkohol.

Skattehöjningen ska inte gälla de mildaste genom jäsning tillverkade alkoholdryckerna, det vill säga de som innehåller över 1,2 men högst 2,8 volymprocent alkohol. I fråga om dessa ingår ett förslag till höjning i regeringens proposition om en reform av punktskatten på läskedrycker (RP 123/2025 rd), som för närvarande behandlas i riksdagen.

Betänkande FiUB 16/2025 rd

Regeringen föreslår dessutom att alkoholskatten från och med 2026 permanent ska bindas till den faktiska utvecklingen av det harmoniserade konsumentprisindexet. Avsikten är att indexjusteringen ska göras en gång om året. För skatteåret 2026 görs indexjusteringen genom den nu föreslagna lagändringen. Härefter ska Skatteförvaltningen årligen beräkna och fastställa skattenivåerna för följande kalenderår och utfärda föreskrifter om dem. Det är fråga om ett tekniskt beräknings- och fastställelseförfarande, så Skatteförvaltningen har inte till någon del prövningsrätt när det gäller indexjusteringen och fastställandet av skattenivåerna. Utifrån indexjusteringen av skattesatserna för 2026 föreslås skattesatserna för alkoholdrycker bli höjda med 1,4 procent.

De föreslagna skatteändringarna beräknas i propositionen öka statens intäkter från alkoholskatten med cirka 38 miljoner euro sammanlagt på årsnivå 2026 jämfört med en situation där skattesatserna inte ändras. Ökningen av intäkterna från alkoholskatten enligt statsbudgeten för 2026 stannar på cirka 30 miljoner euro på grund av inverkan av redovisningsperioderna för punktskatten. Enligt propositionen kommer skattehöjningen stärka den offentliga ekonomin med cirka 80 procent av de ökade skatteintäkterna, när effekterna på intäkterna från andra skatter och på de indexbundna förmånsutgifterna beaktas.

Priserna på vin och andra genom jäsning tillverkade alkoholdrycker som innehåller över 2,8 volymprocent alkohol väntas stiga med i genomsnitt cirka tre procent och på övriga alkoholdrycker med cirka en halv procent.

Bedömningen av effekterna av skatteändringarna är förknippad med en viss osäkerhet eftersom såväl den inhemska alkoholkonsumtionen som resandeförseln och köpen på nätet från utlandet påverkas av många olika faktorer samtidigt. Eftersom de föreslagna skatteändringarna leder till större prisskillnader jämfört med andra länder, anser regeringen det möjligt att resandeförseln och köpen på nätet från utlandet kommer att öka. Resandeförseln påverkas dels av förändringar i priserna och tillgången till alkohol i Finland, dels av prisutvecklingen för alkohol i Estland och andra närområden, och överlag av hur resandet utvecklas med avseende på omfattning och kostnader. Sakkunniga har också lyft fram förändringen i konsumentbeteendet, där alkoholkonsumtionen nu sker på offentliga platser och i hemmen i högre grad än i restauranger. Detta kommer att påverkas av en högre alkoholbeskattning.

Sammantaget sett anser utskottet att de föreslagna ändringarna behövs och är ändamålsenliga. Syftet är att öka statens skatteinkomster genom att höja punktskatten på vin och andra genom jäsning tillverkade alkoholdrycker. Ett ytterligare syfte är att binda alkoholskatten till index för att undvika att skattens reella nivå sjunker. Till denna del är det fråga om en större principiell ändring i lagen. Genom årliga indexjusteringar förblir alkoholbeskattningens reella nivå oförändrad. Skattesatserna ska höjas, sänkas eller förbli oförändrade beroende på hur det harmoniserade konsumentprisindexet har förändrats. Indexjusteringen går alltså egentligen inte ut på att höja alkoholskatten.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Betänkande FiUB 16/2025 rd

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 95/2025 rd utan ändringar.

Helsingfors 11.11.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Markus Lohi cent
vice ordförande Saara Hyrkkö gröna
medlem Otto Andersson sv
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Timo Heinonen saml
medlem Jari Koskela saf
medlem Aki Lindén sd
medlem Mika Lintilä cent
medlem Minna Reijonen saf
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Joona Räsänen sd
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Ville Valkonen saml
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Janne Jukkola saml
ersättare Mikko Lundén saf
ersättare Lauri Lyly sd
ersättare Ville Väyrynen saml.

Sekreterare var

utskottsråd Tarja Järvinen.

Betänkande FiUB 16/2025 rd
Reservation 1 /sd

Reservation 1 /sd

Motivering

Propositionens mål att skärpa alkoholbeskattningen och koppla beskattningen till utvecklingen av det harmoniserade konsumentprisindexet är i och för sig välkomna. Majoriteten i utskottet anser att de ändringar som regeringen föreslår är tillräckliga. Men vi undertecknade anser att helheten är bristfällig med tanke på de offentliga finanserna och folkhälsan särskilt i fråga om beskattningen av öl. Sänkningen av ölskatten 2025 var svagt motiverad både ur hälso- och finanspolitisk synvinkel. Sänkningen gällde en produkt vars risker för folkhälsan och sociala skadeverkningar är välkända. Samtidigt försvagade lösningen de offentliga finanserna och stred mot den allmänna linjen att skatterna ska bidra till både en hållbar finansieringsbas och minskade skador. De kostnader som alkoholkonsumtionen medför för social- och hälsovården, arbetslivet och upprätthållandet av ordningen är betydande och de drabbar i stor utsträckning hela samhället. Alkoholbeskattningen är här ett viktigt styrmedel. Därför är det motiverat att ölbeskattningen inte lindras utan tvärtom återställs till minst den tidigare nivån och i någon mån skärps. Vi anser att propositionen om skattehöjningar i fråga om vin och andra genom jäsnings- tillverkade drycker kan godkännas, men att helheten måste kompletteras i fråga om ölskatten. Ölskatten bör höjas så att den skattesänkning som gjordes vid ingången av 2025 återtogs och dessutom genomförs en måttlig men påtaglig åtstramning enligt den allmänna linjen. I praktiken innebär detta att skatten på öl höjs med 10 procentenheter jämfört med den nuvarande skattenivån. På så sätt återgår ölskatten åtminstone till den nivå som rådde före skattelättnaden och stärker både de offentliga finanserna och den hälsopolitiska styreffekten. Att koppla alkoholskatten till utvecklingen av det harmoniserade konsumentprisindexet är en motiverad lösning för att skattens reella nivå inte så småningom ska urholkas senare. Indexjusteringen är ett tekniskt verktyg, men vid sidan av den är det nödvändigt att korrigera ölskattebeslutet 2025 och fastställa ölbeskattningen så att den står i bättre proportion till skadorna och hållbarhetsutmaningarna för de offentliga finanserna.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslaget med ändringar. (Reservationens ändringsförslag)

Lag

om ändring av 4 § i och bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) bilagan, sådan den lyder i lag 707/2024, och
fogas till 4 § nya 2 och 3 mom. som följer:

Betänkande FiUB 16/2025 rd
Reservation 1 /sd

4 §

(Som i FiUB)

Ikraftträdande
(Som i FiUB)

Betänkande FiUB 16/2025 rd
Reservation 1 /sd

SKATTETABELL

De skattebelopp som framgår av skattetabellen tillämpas under kalenderåret 2026. Under kalenderåren därefter tillämpas de skattebelopp som Skatteförvaltningen fastställer i enlighet med 4 §.

Etylalkoholhalt i volymprocent	Produkt-grupp	Skattebelopp
<i>Öl</i>		
– över 0,5 men högst 3,5	11.	28,75 cent/centiliter etylalkohol
– över 3,5	12.	41,20 cent/centiliter etylalkohol
<i>Vin och andra genom jäsning tillverkade alkoholdrycker</i>		
– över 1,2 men högst 2,8	21.	36,00 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 2,8 men högst 5,5	22.	219,02 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 5,5 men högst 8	23.	340,70 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 8 men högst 15	24.	504,97 cent/liter färdig alkoholdryck
<i>Vin</i>		
– över 15 men högst 18	25.	504,97 cent/liter färdig alkoholdryck
<i>Mellanprodukter</i>		
– över 1,2 men högst 15	31.	575,95 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 15 men högst 22	32.	886,24 cent/liter färdig alkoholdryck
<i>Etylalkohol</i>		
Produkter som hör till position 2208 i tulltariffen:		
– över 1,2 men högst 2,8	41.	31,33 cent/centiliter etylalkohol
– över 2,8 men högst 10	42.	55,57 cent/centiliter etylalkohol
– över 10	43.	56,28 cent/centiliter etylalkohol
Övriga	46.	56,28 cent/centiliter etylalkohol

Betänkande FiUB 16/2025 rd
Reservation 1 /sd

Helsingfors 11.11.2025

Joona Räsänen sd
Seppo Eskelinen sd
Pia Viitanen sd
Aki Lindén sd
Lauri Lyly sd

Betänkande FiUB 16/2025 rd
Reservation 2 /cent

Reservation 2/cent

Motivering

Flytta tyngdpunkten från beskattning av arbete till beskattning av skadeverkningar

Centern vill lindra beskattningen av förvärvsinkomster för medelinkomsttagare betydligt kraftigare än vad regeringen gör.

Som en åtgärd för att flytta tyngdpunkten i beskattningen är vi beredda att höja alkoholskatten med sammanlagt cirka 100 miljoner euro, varav 25 miljoner euro genom att återta den sänkning av ölskatten som regeringen beslutade om i början av perioden.

Centern anser att regeringen tidigare gjorde fel värdeval när den först lindrade beskattningen av öl och sedan höjde mervärdesskatten på till exempel idrottstjänster och böcker med ungefär motsvarande belopp.

Vi vill upphäva den tidigare sänkningen av ölskatten och göra en höjning med 75 miljoner euro i skattetabellen för alkoholskatten över hela linjen jämfört med regeringens förslag. Jämfört med propositionen innebär det en höjning med fem procent i skattetabellen för alkoholskatten och en höjning med 5 procent i fråga om ölskatten. Dessutom återtas den tidigare skattesänkningen.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslaget med ändringar. (Reservationens ändringsförslag)

Lag

om ändring av 4 § i och bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) bilagan, sådan den lyder i lag 707/2024, och
fogas till 4 § nya 2 och 3 mom. som följer:

4 §

(Sm i FiUB)

Ikraftträdande

Betänkande FiUB 16/2025 rd
Reservation 2 /cent

(Som i FiUB)

Betänkande FiUB 16/2025 rd
Reservation 2 /cent

SKATTETABELL

De skattebelopp som framgår av skattetabellen tillämpas under kalenderåret 2026. Under kalenderåren därefter tillämpas de skattebelopp som Skatteförvaltningen fastställer i enlighet med 4 §.

Etylalkoholhalt i volymprocent	Produkt-grupp	Skattebelopp
<i>Öl</i>		
– över 0,5 men högst 3,5	11.	30,18 cent/centiliter etylalkohol
– över 3,5	12.	40,51 cent/centiliter etylalkohol
<i>Vin och andra genom jäsnings tillverkade alkoholdrycker</i>		
– över 1,2 men högst 2,8	21.	38,00 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 2,8 men högst 5,5	22.	230,00 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 5,5 men högst 8	23.	358,00 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 8 men högst 15	24.	530,00 cent/liter färdig alkoholdryck
<i>Vin</i>		
– över 15 men högst 18	25.	530,00 cent/liter färdig alkoholdryck
<i>Mellanprodukter</i>		
– över 1,2 men högst 15	31.	605,00 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 15 men högst 22	32.	931,00 cent/liter färdig alkoholdryck
<i>Etylalkohol</i>		
Produkter som hör till position 2208 i tulltariffen:		
– över 1,2 men högst 2,8	41.	32,90 cent/centiliter etylalkohol
– över 2,8 men högst 10	42.	58,30 cent/centiliter etylalkohol
– över 10	43.	59,10 cent/centiliter etylalkohol
Övriga	46.	59,10 cent/centiliter etylalkohol

Betänkande FiUB 16/2025 rd
Reservation 2 /cent

Helsingfors 11.11.2025

Markus Lohi cent
Mika Lintilä cent

Betänkande FiUB 16/2025 rd
Reservation 3 /gröna, vänst

Reservation 3 /gröna, vänst

Motivering

Punktskatten på vin och andra genom jäsnings tillverkade alkoholdrycker föreslås i propositionen bli höjd med i genomsnitt cirka nio procent. Höjningen ska gälla drycker med en alkoholhalt på mer än 2,8 volymprocent. Dessutom föreslår regeringen att punktskatten på alkohol och alkoholdrycker i fråga om alla grupper av drycker permanent ska bindas till de faktiska förändringarna i det harmoniserade konsumentprisindexet.

Den skärpning av alkoholbeskattningen som föreslås i propositionen är motiverad inte bara med tanke på folkhälsan utan också med tanke på de offentliga finanserna.

Regeringens skattepolitik är dock inte konsekvent. Regeringen har genom tidigare beslut lindrat beskattningen av öl. Vi föreslår att beskattningen av öl återställs till samma nivå som före budgeten för 2024. Dessutom föreslår vi att det görs en skatteändring i enlighet med utvecklingen av det harmoniserade konsumentprisindexet på samma sätt som i propositionen.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen i övrigt godkänner lagförslaget enligt betänkandet men med följande ändringar i den föreslagna bilagan. (Reservationens ändringsförslag)

Lag

om ändring av 4 § i och bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) bilagan, sådan den lyder i lag 707/2024, och
fogas till 4 § nya 2 och 3 mom. som följer:

4 §

(Som i FiUB)

Ikraftträdande
(Som i FiUB)

Betänkande FiUB 16/2025 rd
Reservation 3 /gröna, vänst

SKATTETABELL

De skattebelopp som framgår av skattetabellen tillämpas under kalenderåret 2026. Under kalenderåren därefter tillämpas de skattebelopp som Skatteförvaltningen fastställer i enlighet med 4 §.

Etylalkoholhalt i volymprocent	Produkt-grupp	Skattebelopp
<i>Öl</i>		
– över 0,5 men högst 3,5	11.	28,75 cent/centiliter etylalkohol
– över 3,5	12.	38,58 cent/centiliter etylalkohol
<i>Vin och andra genom jäsning tillverkade alkoholdrycker</i>		
– över 1,2 men högst 2,8	21.	36,00 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 2,8 men högst 5,5	22.	219,02 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 5,5 men högst 8	23.	340,70 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 8 men högst 15	24.	504,97 cent/liter färdig alkoholdryck
<i>Vin</i>		
– över 15 men högst 18	25.	504,97 cent/liter färdig alkoholdryck
<i>Mellanprodukter</i>		
– över 1,2 men högst 15	31.	575,95 cent/liter färdig alkoholdryck
– över 15 men högst 22	32.	886,24 cent/liter färdig alkoholdryck
<i>Etylalkohol</i>		
Produkter som hör till position 2208 i tulltariffen:		
– över 1,2 men högst 2,8	41.	31,33 cent/centiliter etylalkohol
– över 2,8 men högst 10	42.	55,57 cent/centiliter etylalkohol
– över 10	43.	56,28 cent/centiliter etylalkohol
Övriga	46.	56,28 cent/centiliter etylalkohol

Betänkande FiUB 16/2025 rd
Reservation 3 /gröna, vänst

Helsingfors 11.11.2025

Saara Hyrkkö gröna
Hanna Sarkkinen vänst